

Neuropsicologia Clínica

Codi: 102544
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	1

Professor de contacte

Nom: Mercè Jodar Vicente

Correu electrònic: Merce.Jodar@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es requereix cap requisit previ.

No obstant és recomanable repassar l'anatomia funcional del cervell, així com els seus principals sistemes de transmissió, ja que el coneixement psicobiològic contribueix a ubicar-se i a entendre més fàcilment els trastorns que es deriven de les seves disfuncions.

Objectius

La Neuropsicologia contribueix a comprendre el funcionament cognitiu i dels éssers humans i permet conèixer les alteracions que poden observar-se en persones que pateixen una disfunció o una lesió cerebral. Durant les últimes la rellevància d'aquesta disciplina ha anat augmentant, fins el punt de fer-se imprescindible en el treball en grup de molts equips de diagnòstic i intervenció en pacients amb dèficits cognitius, tant en l'àmbit adult, com infantil. L'assignatura s'emmarca doncs, en el camp de la Psicologia Clínica i els seus continguts es projecten a nivell del diagnòstic i de la intervenció psicològica, en aquest cas, neuropsicològica.

Es en aquest context que l'assignatura de neuropsicologia es planteja els següents objectius per l'alumne:

- 1 - Aprendre quines són les principals àrees d'intervenció en neuropsicologia, i a identificar quines persones són susceptibles d'intervenció per part d'un professional expert en neuropsicologia.
- 2 - Conèixer l'existència de diverses malalties mèdiques, i sobretot, neurològiques en els adults i en els nens, que poder cursar amb alteracions cognitives i conductuals.
- 3 - Comprendre quins són els mecanismes cerebrals que estan implicats en l'aparició d'alteracions cognitives
- 4 - Conèixer quins són els principals trastorns cognitius que s'observen en la pràctica clínica i que són indicadors d'afectació cerebral, tant si en el futur es treballa en aquest àmbit com no.
- 5 - Tenir una visió general de la rellevància de treballar en un equip multidisciplinari de saber detectar possibles indicadors de disfunció cerebral en les persones.

Competències

- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Obtenir i organitzar informació rellevant per al servei sol·licitat.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar habilitats de comunicació.
2. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
3. Demostrar que es coneix el lèxic propi de la matèria.
4. Formular diagnòstics dels trastorns psicològics presentats en casos clínics pràctics.
5. Formular hipòtesis i identificar els factors que determinen la conducta problemàtica actual.
6. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
7. Reconèixer les manifestacions psicopatològiques de cada trastorn, els símptomes associats i les tendències epidemiològiques.
8. Resumir els principals factors i variables de l'anàlisi funcional de la conducta.

Continguts

1: Introducció general

- a. Definició
- b. Àrees d'estudi i d'intervenció en Neuropsicologia
- c. Antecedents històrics de la neuropsicologia actual

2: Lateralització i localització hemisfèrica

- a. Asimetries cerebrals en la organització de les funcions cognitives
- b. Llenguatge i lateralitat manual
- c. Localització general de les funcions cognitives per àrees cerebrals
- d. Sexe i lateralització de les funcions cognitives

3: Tècniques d'exploració Cerebral

- a. Tècniques històriques; L'ús del taquistoscopi en Neuropsicologia. L'audició dicòtica
- b. Introducció a la neuroimatge cerebral: el valor del Scanner, la RM i la TEP i l'SPECT en la Neuropsicologia Clínica.
- c. Organització de l'exploració clínica

4: Alteracions de l'atenció

- a. La Síndrome Confusional Aguda
- b. La Síndrome d'heminègligència contralateral

5: A de la memòria

- a. Les amnèsies: Descripció de les principals causes i de les patologies més freqüents que cursen amb amnèsia: Post-traumàtica. Sdme. de Korsakoff, anòxica, encefalitis...
- b. Amnèsia versus amnèsia psicògena
- c. Amnèsies transitòries: Amnèsia Global transitòria, secundària a TEC, Epilèpsia...

6: Les alteracions del llenguatge

- a. Les afàsies
- b. Les alèxies
- c. Les agràfies

7: Els principals tipus d'agnòsies

- a. Agnòsia visual
- b. Agnòsia auditiva
- c. Agnòsia tàctil

8: Les apràxies

- a. Mecanismes implicats i que expliquen una apràxia
- b. Principals tipus (ideomotriu, ideatòria, constructiva, etc..)

9: La patologia del lòbul frontal

- a. Alteracions cognitives
- b. Alteracions conductuals

10: Introducció a la patologia cerebral que cursa amb dèficit cognitiu i conductual

- a. Neuropsicologia de les demències
- b. La patologia vascular cerebral i les seves seqüeles
- c. Els Traumatismes Crànio-encefàlics i els dèficits cognitius

Metodologia

La metodologia docent es basa en tres blocs:

- a) Classes teòriques, en forma de conferència magistral interactiva per guiar a l'alumne en els esquemes de contingut bàsic que el permetran ampliar la informació i la recerca sobre la matèria, contribuint de forma directiva a decidir quins són els aspectes més importants dels continguts dels temes. Les conferències teòriques es duran a terme amb el grup sencer.
- b) Classes pràctiques a l'aula, on fonamentalment es treballarà sobre casos clínics que exemplifiquin els trastorns que han estat descrits i treballats en les classes de teoria. Aquestes sessions es realitzaran amb grups d'aula partida per quatre i es basaran en casos en vídeo a treballar a la pròpia aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica/conferència	24	0,96	2, 3, 5, 6, 7, 8
Pràctica clínica en aula	12	0,48	1, 2, 4, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories de seguiment de sol.lució de problemes	8,5	0,34	
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació i lectura de textos i articles	42,5	1,7	
Estudi	40	1,6	
Treball sobre tema i casos clínics	20	0,8	

Avaluació

L'assignatura es valorarà a través de la realització de:

- 2 proves escrites parcials que seran de preguntes tipus test relacionades tant amb la matèria impartida en les classes teòriques com en les classes pràctiques. La nota d'aquests exàmens parcials suposa el 80% del total de la nota de l'assignatura.
- Una monografia breu sobre un tema proposat per l'alumne i acceptat pel professor, sobre algun aspecte del programa de l'assignatura. La monografia es basarà fonamentalment en els resultats d'una recerca bibliogràfica actualitzada i serà tutoritzada al llarg del semestre. Suposa un 20% de la nota global.

Nota final: s'obtindrà de la mitja ponderada de les tres evidències d'aprenentatge. Caldrà una nota ponderada de 5 per superar l'assignatura.

Definició d'estudiant No avaluable: Es considerarà una qualificació de "no avaluable" en els casos en que l'alumne no s'hagi presentat a cap de les dues proves escrites.

Re avaluació: Es podran presentar a un examen de reavaluació, aquells alumnes que obtinguin una nota ponderada no inferior a 4 en les dos evidències EV1 i EV3, i no hagin superat l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
TREBALL: REVISIO BIBLIOGRÀFICA	20% de la nota global	0	0	3, 6
EXAMEN PARCIAL 1	40% de la nota global de l'assignatura	1,5	0,06	1, 3, 5, 7
EXAMEN PARCIAL 2	40% de la nota global	1,5	0,06	2, 3, 4, 7, 8

Bibliografia

Bryan Kolb, Ian Q. Whishaw (2017): Neuropsicología humana. Editorial Médica Panamericana, Barcelona

Jódar, M (Ed) y cols (2014). Neuropsicologia. Barcelona, Editorial UOC

Javier Tirapu Ustárriz y cols. (2012). Neuropsicología de la corteza prefrontal y las funciones ejecutivas. Editorial Viguer

Lapuente, R. (2010). Neuropsicología. Madrid, Plaza edición.

Junqué, C. I Barroso, J (2009). Neuropsicologia. Madrid, Ed. Síntesis

Jódar, M (ed). (2005). Trastornos del lenguaje y la memoria. Editorial UOC

Michael J. Aminoff ... [et al.] (2008). Neuropsychology and behavioral neurology [Recurso electrónico] / edited by
ISBN 9780444518972 Publicació Amsterdam : Academic Press.